

BOSNA I HERCEGOVINA
Konkurencijsko vijeće

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
Конкуренијски савјет

R J E Š E N J E

**po Zahtjevu za pokretanje postupka od strane Udruženja/Udruge privatnih
apoteka/ljekarni, Sarajevo protiv Zavoda zdravstvenog osiguranja Unsko-Sanske županije**

**Sarajevo
ožujak, 2016. godine**

Broj: 03-26-3-043-43-II/14
Sarajevo, 15.03.2016. godine

Na temelju članka 25. stavak (1) točka e), članka 41. stavak (1) točka a), članka 42. stavak (1) točka a) a u svezi sa člankom 4. stavak (1) Zakona o konkurenciji («Službeni glasnik BiH», br. 48/05, 76/07 i 80/09) i čl. 105. i 108. Zakona o upravnom postupku («Službeni glasnik BiH», br. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09 i 41/13), u postupku pokrenutom na temelju Zahtjeva za pokretanje postupka od strane Udruženja/Udruga privatnih apoteka/ljekarni, Kolodvorska 11a, 71000 Sarajevo, zastupano po predsjedniku Udruge dr. Edinu Hodžiću, koje zastupaju odvjetnici Suljo Delić i Mersiha Delić, ul. Muse Ćazima Ćatića 14/p, 71 000 Sarajevo protiv Zavoda zdravstvenog osiguranja Unsko-Sanske županije, ul. V Korpusa 10, 77000 Bihac, radi utvrđivanja kršenja članka 4. stavak (1) Zakona o konkurenciji, Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine na 124. (stotinudvadesetčetvrtj) sjednici održanoj dana 15.03.2016. godine, donijelo je

R J E Š E N J E

1. Odbija se Zahtjev podnesen od strane Udruženja/Udruga privatnih apoteka/ljekarni, Kolodvorska 11a, 71000 Sarajevo protiv Zavoda zdravstvenog osiguranja Unsko-Sanske županije, ul. V Korpusa 10, 77000 Bihac radi utvrđivanja postojanja zabranjenog sporazuma, u smislu članka 4. stavak (1) Zakona o konkurenciji, kao neutemeljen.
2. Odbija se zahtjev za naknadom troškova postupka podnesen od strane Udruženja/Udruga privatnih apoteka/ljekarni, Kolodvorska 11a, 71000 Sarajevo, kao neutemeljen.
3. Ovo Rješenje je konačno i bit će objavljeno u Službenom glasniku Bosne i Hercegovine, službenim glasilima entiteta i Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

O b r a z l o ž e n j e

Konkurencijsko vijeće je dana 09.12.2014. godine pod brojem: 03-26-3-043-II/14 zaprimilo Zahtjev za pokretanje postupka (u daljnjem tekstu: Zahtjev) podnesen od strane Udruženja/Udruga privatnih apoteka/ljekarni, Kolodvorska 11a, 71000 Sarajevo (u daljnjem tekstu: Podnositelj zahtjeva ili Udruga) zastupano po predsjedniku Udruge dr. Edinu Hodžiću, koje zastupaju odvjetnici Suljo Delić i Mersiha Delić, ul. Muse Ćazima Ćatića 14/p, 71 000 Sarajevo protiv Zavoda zdravstvenog osiguranja Unsko-Sanske županije, ul. V Korpusa 10, 77000 Bihac (u daljnjem tekstu: Zavod) radi kršenja članka 4. stavak (1) Zakona o konkurenciji (u daljnjem tekstu: Zakon).

Obzirom da je uvidom u dostavljenu dokumentaciju utvrđeno da predmetni Zahtjev nije potpun, sukladno odredbi članka 28. stavak (2) Zakona, Konkurencijsko vijeće je dana 22.12.2014. godine aktom broj: 03-26-3-043-1-II/14 zatražilo dopunu Zahtjeva.

Podnositelj zahtjeva se dana 23.01.2015. godine podneskom broj: 03-26-3-043-2-II/14 obratio Konkurencijskom vijeću zahtjevom za produljenje roka za dostavu tražene dopune. Podnositelj zahtjeva je dana 20.04.2015.godine podneskom broj: 03-26-3-043-4-II/14 dostavio traženu dopunu.

Nakon kompletiranja Zahtjeva, Konkurencijsko vijeće je dana 11.06.2015. godine (akt broj: 03-26-3-043-5-II/14) Podnositelju zahtjeva izdalo Potvrdu o primitku kompletnog i urednog Zahtjeva, u smislu članka 28. stavak (3) Zakona o konkurenciji.

1. Stranke u postupku

Stranke u postupku su Udruženja/Udruge privatnih apoteka/ljekarni, Kolodvorska 11a, 71000 Sarajevo i Zavoda zdravstvenog osiguranja Unsko-Sanske županije, ul. V Korpusa 10, 77000 Bihać.

Udruženja/Udruge privatnih apoteka/ljekarni, Kolodvorska 11a, 71000 Sarajevo je osnovano i registrirano kod Ministarstva pravde broj: 04-052-736/0/8 od 26.05.2008. godine.

Zavod zdravstvenog osiguranja Unsko-Sanske županije osnovan je Odlukom Skupštine USK-a, na sjednici održanoj dana 05.08.1998. godine. Djelatnost Zavoda zdravstvenog osiguranja Unsko-Sanske županije uređena je Zakonom o zdravstvenom osiguranju, Zakonom o zdravstvenoj zaštiti, drugim zakonskim i podzakonskim propisima, županijskim propisima, Statutom i drugim općim aktima Zavoda. Zavod zdravstvenog osiguranja osnovan je prvenstveno radi obavljanja poslova i ostvarivanja prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja, kao i prava po osnovu konvencija, drugih međunarodnih ugovora ili zakona.

2. Pravni okvir predmetnog postupka

Konkurencijsko vijeće je tijekom postupka primjenilo odredbe Zakona, Odluke o utvrđivanju mjerodavnog tržišta («Službeni glasnik BiH», br. 18/06 i 34/10), te odredbe Zakona o upravnom postupku («Službeni glasnik BiH», br. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09 i 41/13), u smislu odredbi članka 26. Zakona.

Konkurencijsko vijeće je uzelo u obzir i odredbe Zakona o zdravstvenom osiguranju („Službene novine Federacije BiH“, br. 30/97 i 7/02) te Zakona o zdravstvenoj zaštiti, Odluke o osnivanju ZZO, Pravilnika o određivanju visine veleprodajne i maloprodajne marže lijekova (“Službene novine FBiH”, br. 40/02, 50/02, 15/06 9/08).

3. Mjerodavno tržište

Sukladno članku 3. Zakona i čl. 4. i 5. Odluke o utvrđivanju mjerodavnog tržišta, mjerodavno tržište se određuje kao tržište određenih proizvoda koji su predmet obavljanja djelatnosti gospodarskih subjekata na određenom zemljopisnom području.

Prema odredbi članka 4. Odluke o utvrđivanju mjerodavnog tržišta u proizvodnom smislu, mjerodavno tržište obuhvata sve proizvode i/ili usluge koje potrošači i/ili korisnici smatraju međusobno zamjenjivim, pod prihvatljivim uvjetima, imajući u vidu naročito njihove bitne značajke, kvalitetu, uobičajenu namjenu, način uporabe, uvjete prodaje i cijene.

Mjerodavno tržište usluga predmetnog postupka je utvrđeno kao tržište izdavanja lijekova na recepte osiguranim osobama na teret Zavoda zdravstvenog osiguranja.

Prema odredbi članka 5. Odluke o utvrđivanju mjerodavnog tržišta, mjerodavno tržište u zemljopisnom smislu obuhvata cijeli ili dio teritorija Bosne i Hercegovine na kojem gospodarski subjekt djeluje u prodaji i/ili kupovini mjerodavnog proizvoda pod jednakim ili dovoljno ujednačenim uvjetima i koji to tržište bitno razlikuje od uvjeta tržišne konkurencije na susjednim zemljopisnim tržištima.

Slijedom navedenog, mjerodavno tržište predmetnog postupka je tržište izdavanja lijekova na recepte osiguranim osobama na teret Zavoda zdravstvenog osiguranja na području Unsko-sanske županije.

4. Postupak po Zahtjevu za pokretanje postupka

Podnositelj zahtjeva, kao razlog za podnošenje Zahtjeva navodi:

- da je Udruga osnovana i registrirana kod Ministarstva pravde FBiH Rješenjem broj: 04-05-2-736/08 dana 26.05.2008. godine;
- da su članice Udruge Ljekarne osnovane privatnim kapitalom (u daljnjem tekstu: privatne ljekarne) čija je registrirana djelatnost obavljanje ljekarničke djelatnosti;
- da na području Unsko-Sanske županije ljekarničku djelatnost obavljaju i Javna Ustanova Gradska apoteka Velika Kladuša i Javna Ustanova Gradska Apoteka Bosanska Krupa, ljekarne koje su osnovane državnim kapitalom;
- da privatne ljekarne na temelju ugovora sa Zavodom izdaju lijekove koje se prepisuju na teret sredstava obveznog zdravstvenog osiguranja;
- da su Ugovorima o pružanju farmaceutskih usluga osiguranicima Unsko-Sanske županije (u daljnjem tekstu: Ugovori) između privatnih ljekarni i Zavoda, nametnute odredbe koje imaju za posljedicu sprječavanje, ograničavanje i narušavanje tržišne konkurencije tako što su izravno utvrđene prodajne cijene koje su ispod proizvodne cijene, odnosno ispod razine troškova, nametanje poslovnog partnera-dobavljača, nametanje visine cijene izdavanja lijekova na recept, uz nametanje dodatnih obveza koje po svojoj prirodi i trgovačkim običajima nisu u svezi sa predmetom sporazuma;
- da je Zavod nametnuo svoje sudjelovanje u zaključivanju Ugovora pri reguliranju i odabiru dobavljača koji kao posljedice imaju uspostavljanje ograničenja vezana za izvor opskrbe ljekarni, ograničavanje tržišne slobode, poslovne odluke i poslovne orijentacije u izboru veleprodajne nametanjem svojih zahtjeva, uskraćujući pri tome ljekarnama mogućnost ugovaranja rabata, marže i svega što prati trgovinu i trgovačke odnose;
- da iako je cijena rada-usluga određena propisom kao ekonomska kategorija u obliku marže, kao i njena visina 25% (Pravilnik o izmjenama pravilnika o odobravanju visine veleprodajne i maloprodajne marže lijekova, „Službene novine FBiH“ br. 15/06), umjesto toga Zavod uvodi u Ugovoru fiksnu kategoriju u obliku „naknade“, koja se mjeri isključivo receptima. Nametanjem ovakve ugovorne odredbe Zavod je uveo fiksnu nepromjenjivu kategoriju u obliku naknade kojom su ljekarne isključene iz sustavnog i redovitog tržišnog načina poslovanja;
- da su sporni slijedeći članovi Ugovora:
  - *člankom 2.* nametnuta je obveza privatnim ljekarnama - članicama Podnositelja zahtjeva kojom se obvezuju da nabavljaju lijekove od dobavljača unaprijed odabranog od strane Zavoda;
  - *člankom 11.* nametnuta je odredba kojom se određuje cijena usluge za izdavanje lijekova na recept od 1,30 KM bez PDV-a po realiziranom receptu a stavkom (3) ovog članka nametnuta je obveza da će ljekarna svoja potraživanja za izvršene farmaceutske usluge po osnovu isporučene fakture naplatiti od Zavoda u roku od 90 dana;
  - *člankom 13.* nametnuta je obveza ljekarnama da će zavodu ispostaviti fakturu za isporučene lijekove, posebno za svakog ugovorenog dobavljača, te će na

osnovu ispostavljene fakture prema Zavodu ustupiti potraživanje dobavljaču zaključivanjem Ugovora o cesiji.

Konkurencijsko vijeće je na osnovu navoda iz Zahtjeva i dostavljene dokumentacije, ocijenilo da povrede Zakona, na koje Podnositelj zahtjeva ukazuje, nije moguće utvrditi bez provođenja postupka, te je, sukladno članku 32. stavak (2) Zakona, donijelo Zaključak o pokretanju postupka dana 25.06.2015. godine, akt broj: 03-26-3-043-7-II/14 (u daljnjem tekstu: Zaključak).

Sukladno članku 33. Zakona, Konkurencijsko vijeće je Zahtjev i Zaključak dostavilo na odgovor Zavodu, dana 30.06.2015. godine aktom broj: 03-26-3-043-11-II/14.

Zavod je tražio od Konkurencijskog vijeća produljenje roka za dostavu odgovora na Zahtjev i Zaključak podneskom broj: 03-26-3-043-13-II/14 zaprimljenog dana 05.08.2015. godine.

Zavod je dostavio odgovor Konkurencijskom vijeću u kojem u bitnom navodi:

- da je Zavod zaključio ugovore sa ljekarnama na području Unsko-Sanske županije, bez obzira na porijeklo osnivačkog kapitala (privatne i javne) i oblik organiziranja ugovara pružanje farmaceutskih usluga osiguranim osobama, odnosno izdavanje lijekova sa Liste lijekova koji se propisuju i izdaju na teret sredstava obveznog zdravstvenog osiguranja;
- da su Ugovori čije su odredbe predmet Zahtjeva za pokretanje postupka istekli, odnosno njihovo važenje i primjena je prestala zaključno sa 31.01.2015. godine;
- da je početkom mjeseca veljače 2015. godine zavod nakon provedene procedure zaključio ugovore sa svim ljekarnama sa područja Unsko-sanske županije koje su za istim iskazale interes i ispunile postavljene uvjete (zaključeni ugovori sa 35 apoteka, među kojima se nalaze i sve ljekarne iz Zahtjeva za pokretanje postupka Podnositelja zahtjeva);
- da su Ugovori koji se zaključuju između Zavoda i ljekarni tipski te su izrađeni na osnovu Modela iz Jedinsvene metodologije koju donosi Upravni odbor Zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja F BiH;
- da je Odlukom o listi lijekova iz obveznog zdravstvenog osiguranja u F BiH jasno određeno koji lijekovi se mogu propisivati i izdavati na teret sredstava obveznog osiguranja, te su propisane i točno određene cijene tih lijekova. Po osnovu donesenih lista lijekova Zavod je kroz postupak javne nabave zaključivao ugovore sa dobavljačima (veleprometnici lijekovima) koji su imali obvezu lijekove sa liste kojima su u mogućnosti prometovati (sukladno s autorizacijom i ovlaštenjima proizvođača ili njihovih zastupnika, kao i dozvolama Agencije za lijekove i medicinska sredstva BiH) uredno i blagovremeno isporučivati u ugovorne ljekarne Zavoda na području Unsko-sanske županije. Cijene lijekova koje se nalaze na Listi lijekova su obvezujuće za zdravstvene ustanove, zavode, proizvođače, veleprometnike i ljekarne, te kao takve ne mogu biti predmet reguliranja ugovorom čak ni kroz postupak nabave. Ugovorne ljekarne su imale obvezu lijekove sa Liste naručivati putem dobavljača sa kojima je Zavod zaključio ugovor, a koji su shodno prethodno provedoj proceduri od strane Zavoda, ispunili sve tražene uvjete i prihvatili sve elemente propisane Listom lijekova, uključujući i cijenu lijekova, način i rok isporuke i dr. Kada je u pitanju odabir veleprometnika lijekovima, u ugovorima koji se primjenjuju od veljače 2015. godine s ljekarnama nisu određeni veleprometnici od kojih ljekarne mogu poručivati lijekove, već je isto ostavljeno na izbor svakoj ljekarni pojedinačno, ali uz uvjet da odabrani veleprometnik posjeduje odgovarajuće dozvole i rješenja izdana od strane Agencije za lijekove i medicinska sredstva BiH, kao i da ima odgovarajuće ovlaštenje od proizvođača ili njegovog zastupnika da može prometovati i izdavati njegove lijekove (članak 2.)

- da se Jedinostvenom metodologijom koju je utvrdio Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja F BiH bliže utvrđuju kriteriji i mjerila koji predstavljaju obvezni minimalni polazni osnov za ugovaranje pružanja usluga zdravstvene zaštite s ciljem ujednačavanja uvjeta korištenja zdravstvene zaštite iz obveznog zdravstvenog osiguranja, kao i zaključivanja ugovora između nadležnih zavoda zdravstvenog osiguranja i zdravstvene ustanove. Sastavni dio jedinstvene metodologije je i Model ugovora o pružanju farmaceutskih usluga osiguranim osobama županije. Jedinostvenom metodologijom je propisano da će Zavod za izdavanje lijekova na recept ugovornoj ljekarni plaćati naknadu u visini od najmanje 1 KM po svakom receptu. Iznos naknade propisan Jedinostvenom metodologijom je minimalan, te županijski zavodi mogu utvrđivati naknadu u većem iznosu od propisane. Slijedom navedenog, Upravni odbor Zavoda zdravstvenog osiguranja Unsko-Sanske županije je za 2014. godinu utvrdio naknadu ljekarnama u visini od 1.30 KM bez PDV-a za svaki realizirani recept. Prilikom zaključivanja ugovora sa ljekarnama Zavod primjenjuje Jedinostvenu metodologiju, odnosno Model ugovora. Člankom 15. Modela ugovora propisano je da se za izdavanje lijekova na recept utvrđuje naknada po receptu i da se odnosi na sve recepte bez obzira da li lijek koji se izdaje Zavod plaća u cijelosti ili djelimično. Pravilnikom o izmjenama pravilnika o određivanju visine veleprodajne i maloprodajne marže lijekova propisano je da iznosi maksimalno 25% na nabavnu cijenu lijeka, odnosno da može biti i niža od navedene. Iznos naknade od najmanje 1,00 KM, odnosno 1,30 KM (kako je utvrđeno u Unsko-sanskoj županiji) po realiziranom receptu, kada se iskaže u procentualnom iznosu uvijek će predstavljati iznos do 25%, a u nekim slučajevima i više. Člankom 20. modela ugovora propisano je da se Zavod obvezuje da će ispostavljenom fakturu platiti u roku od 90 dana. Istu odredbu je i ovaj Zavod primjenio prilikom zaključivanja ugovora sa ljekarnama u Unsko-Sanskoj županiji, pri tome ne smatrajući da postoji nešto sporno po pitanju ugovaranja i određivanja roka plaćanja ugovornih strana, niti sa aspekta Zakona o obligacionim odnosima niti Zakona o konkurenciji te da rok plaćanja predstavlja jedan od obveznih elemenata svakog ugovornog odnosa. Ugovorom je određen maksimalan broj dana za plaćanje fakture (90 dana), te isti može biti i manji od navedenog. Plaćanje faktura Zavod u najvećem broju slučajeva izvršava daleko prije ugovorenog najdužeg roka a sukladno finansijskim mogućnostima Zavoda (članak 11.)
- da je između ljekarni i Zavoda ugovoreno da će ljekarna Zavodu ispostavljati fakturu za isporučene lijekove, posebno za svakog ugovornog dobavljača, te na temelju ispostavljene fakture prema Zavodu, cesijom ustupiti svoje potraživanje dobavljaču. Ugovorne ljekarne lijekove su naručivale od ugovornih dobavljača koji su im tom prilikom ispostavljali fakturu za isporučene lijekove. Ugovorne ljekarne će na mjesečnoj razini ispostavljati fakture Zavodu posebno za svakog dobavljača. Dakle, ljekarne duguju dobavljaču, a Zavod ljekarnama. Navedeni krug potraživanja zatvara se zaključivanjem ugovora o cesiji između Zavoda, ljekarne i dobavljača, pri čemu ljekarna svoja svoja potraživanja od Zavoda ustupa dobavljaču, Zavod plaća dobavljaču i na taj način izmiruje obvezu ljekarne prema dobavljaču (članak 13.).

Na temelju navedenog Zavod smatra da se predmetnim ugovorom i njegovim odredbama ne krši Zakon o konkurenciji, niti se bilo kojom njegovom odredbom ili radnjom Zavoda ograničava, sprječava ili narušava tržišna konkurencija u smislu Zakona o konkurenciji.

5. Usmena rasprava

Budući da se radi o postupku sa strankama sa suprotnim interesima, Konkurencijsko vijeće je zakazalo usmenu raspravu, sukladno članku 39. Zakona, dana 30.09.2015. godine (poziv dostavljen aktom broj: 03-26-3-043-17-II/14 i broj: 03-26-3-043-18-II/14 od dana 10.09.2015. godine).

Usmena rasprava održana je u sjedištu Konkurencijskog vijeća uz prisustvo odvjetnika Delić Sulje i Delić Mersihe, punomoćenika Udruženja/Udruga privatnih apoteka/ljekarni i punomoćenika Zavoda zdravstvenog osiguranja Unsko-sanske županije Mulalić Amela.

Punomoćnik Podnositelja zahtjeva izjasnio se da ostaje kod navoda iz Zahtjeva i u raspravi je u bitnom izjavio slijedeće:

- da su članice Podnositelja zahtjeva bile primorane zaključiti ugovore sa protivnikom podnositelja zahtjeva koji predstavljaju zabranjeni sporazum u smislu Zakona o konkurenciji;
- da su im nametnute ugovorne odredbe koje predstavljaju narušavanje osnovnih mehanizama tržišne ekonomije;
- da su im nametnute nelojalne prodajne cijene te im je nametnuta primjena različitih uvjeta za istu vrstu poslova;
- da je protivnik podnositelja zahtjeva uzeo maržu, nametnuo obvezu zaključivanja cesije kao i odabir dobavljača veledrogerije.

Punomoćnik Zavoda izjasnio se da u potpunosti ostaju kod odgovora na Zahtjev i u bitnom navode slijedeće:

- da su navedenom listom lijekova precizno utvrđene cijene svakog lijeka koji se izdaje na teret obveznog zdravstvenog osiguranja, te da je istom odlukom propisano i da su te cijene obvezujuće za zdravstvene ustanove, Zavode, proizvođače, veleprometnike i ljekarne;
- da Zavod u cjelosti snosi troškove nabave lijekova sa liste lijekova, te pored toga snosi i troškove naknada ljekarnama za izdane lijekove sa te liste;
- da su Ugovori koji su predmet Zahtjeva istekli i prestali s primjenom zaključno sa 31.01.2015. godine;
- Da su ugovornim odnosima sa Zavodom sve ljekarne u jednakom statusu, bez obzira da li je njihov osnivački kapital javni ili privatni.

Na usmenenoj raspravi usvojen je zahtjev Podnositelja zahtjeva o financijskom vještačenju a koji bi se odnosio na analizu financijskih pokazatelja poslovanja članica podnositelja zahtjeva za prvo polugodište 2015. godine, te uključujući i pokazatelje po osnovu odobrenog rabata od strane dobavljača izračuna procentualno, a po mogućnosti računski iznos rabata i marže za vrijeme dok su članice podnositelja zahtjeva poslovale sa nametnutom odredbom o dobavljaču i unaprijed određenom dobavljaču i cijeni lijeka bez mogućnosti ugovaranja rabata.

Naknadnim Zaključkom o vještačenju donesenim od strane Konkurencijskog vijeća dana 24.11.2015. godine pod brojem: 03-26-3-043-26-II/14 vještakom se određuje Dervišević Jasminko, stalni sudski vještak iz Bihaća, Ešrefa Kovačevića 15, 77000 Bihać kojem je dan rok od 20 dana za dostavu nalaza.

Imajući u vidu naprijed navedene činjenice, rok koji je ostavljen za dostavu nalaza financijskog vještačenja kao i činjenicu da se u predmetnom slučaju radi o osjetljivim tržištima, Konkurencijsko vijeće je ocijenilo da neće biti u mogućnosti donijeti rješenje o utvrđivanju zabranjenog sporazuma u roku od šest mjeseci kako je propisano člankom 41. Zakona o konkurenciji, pa je rok za donošenje konačnog rješenja produljio za dodatna 3 (tri) mjeseca u

smislu članka 41. stavak 2) Zakona o konkurenciji (akt broj: 03-26-3-043-30-II/14 od 09.12.2015. godine).

Obzirom da se ni do momenta pisanja ovog Rješenja isti nije očitovao po ovom pitanju, takav nalaz se neće ni uzimati u obzir.

6. Utvrđeno činjenično stanje i ocjena dokaza

Članak 4. stavak (1) Zakona propisuje da su zabranjeni sporazumi, ugovori, pojedine odredbe sporazuma ili ugovora, zajednička djelovanja, izričiti i prešutni dogovori gospodarskih subjekata, kao i odluke i drugi akti gospodarskih subjekata koji za cilj i posljedicu imaju sprječavanje, ograničavanje i li narušavanje tržišne konkurencije na mjerodavnom tržištu, a koji se odnose na:

- a) izravno ili neizravno utvrđivanje kupovnih i prodajnih cijena ili bilo kojih drugih trgovačkih uvjeta;
- b) ograničavanje i kontrolu proizvodnje, tržišta, tehničkog razvitka ili ulaganja;
- c) podjelu tržišta ili izvora opskrbe;
- d) primjenu različitih uvjeta za identične transakcije sa drugim gospodarskim subjektima, dovodeći ih u nepovoljan položaj u odnosu na konkurenciju;
- e) zaključivanje takvih sporazuma kojima se druga strana uvjetuje da prihvati dodatne obveze koje po svojoj prirodi ili običajima u trgovini nisu u svezi sa predmetom sporazuma.

Stav Konkurencijskog vijeća u svezi kršenja odredbi Zakona na koje Podnositelj zahtjeva ukazuje, preuzet je iz Rješenja Konkurencijskog vijeća broj: 05-26-2-039-75-II/13 od 25.09.2014. godine u predmetu pokrenutom po Zahtjevu za pokretanje postupka Udruženja/Udruge privatnih apoteka/ljekarni Sarajevo protiv Vlade Županije Sarajevo i Zavoda zdravstvenog osiguranja Županije Sarajevo kako slijedi:

Člankom 11. Ugovora za izdavanje lijekova na recept sukladno sa Odlukom o listi lijekova koji se propisuju i izdaju na teret sredstava Zavoda, kao i načinu njihovog propisivanja i izdavanja utvrđena je naknada od 1,30 KM bez PDV-a po realiziranom receptu. Konkurencijsko vijeće je uvidom u zaključene Ugovore utvrdilo da je člankom 11. utvrđena naknada u iznosu od 1.30 KM bez PDV-a *jednaka kako za privatne tako i za javne ljekarne.*

Pravilnik o izmjenama pravilnika o određivanju visine maloprodajne i veleprodajne marže lijekova u članku 1. propisano je, između ostalog, da maloprodajna marža lijekova u ljekarnama iznosi maksimalno do 25% na nabavnu cijenu lijeka iz čega proizilazi da *propisana marža nije određena fiksno (25%), nego je određena gornja granica (do 25%), tako da maloprodajna marža može biti i niža od tog procentualnog iznosa.*

Iako maloprodajna marža i naknada za izdavanje lijeka na recept nisu iste kategorije, Podnositelj zahtjeva ih poistovjećuje. Posmatrane u tom odnosu, proizilazi da će iznos naknade od 1,30 KM bez PDV-a po realiziranom receptu, kada se iskaže u procentualnom iznosu uvijek predstavljati iznos do 25 %.

U svezi sa odredbama iz članka 2. Ugovora i ocjene da li ista predstavlja zabranjeni sporazum iz članka 4. Zakona, Konkurencijsko vijeće je u tijeku postupka utvrdilo da *ljekarne, i javne i privatne, imaju pravo nabavljati lijekove od svake veledrogerije koja je uredno registrirana za promet lijekova na veliko na teritoriju Bosne i Hercegovine, kao i da je odnos između privatne ljekarne i veledrogerije pitanje poslovnih odnosa neovisnih gospodarskih subjekata.*

Zavod je proveo postupak javnih nabava sukladno sa regulativom u 2014. godini i određene su veledrogerije (dobavljači) od kojih su nabavljani lijekovi. U 2015. godini, odnosno početkom mjeseca veljače, Zavod je nakon provedene procedure zaključio ugovore sa svim ljekarnama sa područja Unsko-sanske županije koje su za istim iskazale interes i ispunile postavljene uvjete.

Ugovori za 2015. godinu zaključeni su sa 35 ljekarni, među kojima se nalaze i sve ljekarne iz Zahtjeva za pokretanje postupka Zavoda.

Podnositelj zahtjeva daljnje navodi da je Ugovorom nametnut rok plaćanja lijekova od strane podnositelja zahtjeva prema dobavljačima, veletrgovnicima od 90 dana uz dodatne obveze zaključenja Ugovora o cesiji, Konkurencijsko vijeće jeste utvrdilo da je člankom 13. predmetnih Ugovora bilo ugovoreno da ljekarne svoje obveze za lijekove prema dobavljačima plaćaju u dogovorenom roku od 90 dana, ali i da nastale obveze ljekarne prema veletrgovnicima može izvršiti i Zavod izravno zaključivanjem pojedinačnih ugovora o cesiji.

Imajući u vidu ovako utvrđeno činjenično stanje, kao i činjenicu da je *cesija legitimno ustupanje potraživanja sukladno Zakonu o obligacionim odnosima, propisana mogućnost takvog ugovora samo po sebi ne predstavlja kršenje odredbi Zakona.*

Na temelju ovako utvrđenog činjeničnog stanja, Konkurencijsko vijeće je ocijenilo da Zavod opisanim ponašanjem nije sprječavao, ograničavao ili narušavao tržišnu konkurenciju u smislu članka 4. stavak (1) točke a), b), c), d) i e) Zakona.

U pogledu utvrđivanja cijene ili drugih trgovačkih uvjeta u smislu članka 4. stavak (1) točke a) Zakona, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da je visina naknade određena Odlukom o listi lijekova, koju donosi Vlada, da je ovako određena i utvrđena visina naknade jednaka za sve koji žele biti dio mreže ugovornih ljekarni, pri čemu *niti jedna ljekarna nije obvezna biti dio mreže ugovornih ljekarni i izdavati lijekove na recept uz utvrđenu naknadu, već je to stvar procjene svakog subjekta želi li pod tim uvjetima poslovati sa Zavodom.*

Također u pogledu postojanja povrede iz članka 4. stavak (1) točke b) Zakona koja podrazumijeva ograničavanje i kontrolu proizvodnje, tržišta, tehničkog razvitka ili ulaganja, odnosno povrede iz članka 4. stavak (1) točke c) Zakona odnosno podjele tržišta ili izvora opskrbe, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da ne postoje radnje koje bi ukazivale na postojanje povrede ovih zakonskih odredbi.

Sukladno izloženom a na temelju svakog dokaza posebno i svih dokaza zajedno kao i na temelju rezultata cjelokupnog postupka, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da Zavod navedenim Ugovorima nije spriječio, ograničio i narušio tržišnu konkurenciju na tržištu izdavanja lijekova na recept zavoda zdravstvenog osiguranja Unsko-Sanske županije te zaključivanje istih ne predstavljaju zabranjeni sporazum u smislu članka 4. stavak (1) točka a), b), c), d) i e) Zakona pa je shodno tome odlučeno kao u izreci ovog Rješenja.

U tijeku postupka Podnositelj zahtjeva nije uspio dokazati da je Zavod svojim djelovanjem učinio zabranjeni sporazum iz članka 4. stavak (1) Zakona koji se odnosi na a) izravno ili neizravno utvrđivanje kupovnih i prodajnih cijena ili bilo kojih drugih trgovačkih uvjeta, b) ograničavanje i kontrolu proizvodnje, tržišta, tehničkog razvitka ili ulaganja, c) podjelu tržišta ili izvora opskrbe, d) primjenu različitih uvjeta za identične transakcije sa drugim gospodarskim subjektima, dovodeći ih u nepovoljan položaj u odnosu na konkurenciju i e) zaključivanje takvih sporazuma kojima se druga strana uvjetuje da prihvati dodatne obveze koje po svojoj prirodi ili običajima u trgovini nisu u svezi sa predmetom sporazuma iz Zakona o konkurenciji.

8. Troškovi postupka

Podnositelj zahtjeva je podnio dana 04.02.2016. godine, zahtjev za naknadu troškova postupka (podnesak broj:03-26-3-043-37-II/14) koji se sastoji od slijedećih troškova: 1) Podnošenje zahtjeva od 08.04.2015. godine - 820,00 KM; 2) Pristup usmenoj raspravi od 30.09.2015. godine – 820,00 KM; 4) Podnesak Podnositelja zahtjeva od 07.10.2015. godine – 820,00 KM i 5) administrativna pristojba na zahtjev – 1000 KM što sa uračunatim PDV-om iznosi 4.123,90 KM.

Člankom 108. stavak 1) Zakona o upravnom postupku je propisano da u rješenju kojim se postupak završava organ koji donosi rješenje određuje ko snosi troškove postupka, njihov iznos i kome se i u kom roku imaju isplatiti, a člankom 105. stavak 2) istog Zakona je propisano da kada u postupku sudjeluju dvije ili više strana sa suprotnim interesom, strana koja je izazvala postupak, a na čiju štetu je postupak okončan, dužna je protivnoj stranci nadoknaditi opravdane troškove koji su nastali u postupku.

Sukladno navedenom odbija se zahtjev za naknadom troškova postupka podnesen od strane Udruženja/Udruga privatnih apoteka/ljekarni, Kolodvorska 11a, 71000 Sarajevo, kao neutemeljen pa je shodno tome odlučeno kao u izreci ovog Rješenja.

10. Pouka o pravnom lijeku

Ovo Rješenje je konačno i protiv istog nije dozvoljen priziv.

Nezadovoljna strana može pokrenuti upravni spor pred Sudom Bosne i Hercegovine u roku od 30 dana od dana primitka, odnosno, objave ovog Rješenja.

Predsjednica

mr. Arijana Regoda-Dražić